

Fen Ö?retiminde Öz-Yeterlik ?nanc? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Fen Ö?retiminde Öz-Yeterlik ?nanc? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21756>

Özet

Fen Ö?retiminde Öz-Yeterlik ?nanc? Ölçe?i, ö?retmenlerin veya ö?retmen adaylar?n?n fen derslerini ö?retme yeteneklerine dair ki?isel inançlar?n? ve yeterlik alg?lar?n? de?erlendirmek amacıyla **uyarlama** yoluyla geli?tirilmif bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, bireylerin zorlu ö?retim durumlarıyla ba?a ç?kma, ö?rencileri motive etme ve ö?renme hedeflerine ulaşmalar?n? sağlama konusundaki güven düzeylerini belirlemeyi hedefler. Ölçe?in Türkçe adaptasyonu F. H. B?kmaz tarafından 2002 y?l?nda yapılm?? ve bilimsel literatüre kazandırılm??tır.

Ölçek, **öz-yeterlik inanc?** kavram?n?n Fen Bilimleri e?itimi ba?lam?ndaki spesifik izdü?ümünü ölçmektedir. Elde edilen sonuçlar, ö?retmen e?itimi programlar?n?n ve mesleki geli?im faaliyetlerinin etkinli?ini art?rmak için önemli veriler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Öz-yeterlik inanc?, fen ö?retimi, ö?retmen yeterli?i, psikometrik araç, uyarlama, fen e?itimi, B?kmaz (2002).

Yazarlar

F. H. B?kmaz

Amaç

Ölçe?in temel amacı, ö?retmenlerin ve ö?retmen adaylar?n?n fen bilimleri müfredat?n? etkili bir şekilde sunma, karma??k bilimsel kavramlar? açıklama ve ö?rencilerin ö?renme süreçlerini yönetme konusundaki alg?lanan ki?isel yeterliklerini nicel olarak ölçmektir. **E?itim psikolojisi** alanında öz-yeterlik, motivasyon ve performans?n güçlü bir yorday?c?s? olarak kabul edildi?inden, bu ölçek ö?retmen davran??lar?n? anlamak için kritik bir rol oynamaktadır.

Bu araç sayesinde, e?itimcilerin fen ö?retimine yönelik güçlü ve zayıf yönleri belirlenebilir, böylece hedef odaklı mesleki geli?im müdahaleleri planlanabilir. Ölçek, fen ö?retimine özgü zorluklar karş?s?nda bireylerin gösterdi?i direnci ve kararlılı?? de?erlendirmeye olanak tanır.

Yapı

Fen Ö?retiminde Öz-Yeterlik ?nanc? Ölçe?i, genellikle **Sosyal Bili?sel Teori** çerçevesinde ele alınan öz-yeterlik kavram?n? temel alır. Bu yapı, genellikle iki temel alt boyutta incelenir:

Ki?isel Fen Ö?retimi Öz-Yeterlik Beklentisi: Bireyin, fen konular?n? ba?arılı bir şekilde ö?retmek için gerekli bilgi ve becerilere sahip oldu?una dair ki?isel inanc?.

Fen Ö?retimi Sonuç Beklentisi: Ö?retmenin uygulad??? ö?retim yöntemlerinin, ö?renci ba?ar?s? üzerinde olumlu bir etki yarataca??na dair inanc?.

Bu iki boyut, ö?retmenin s?n?f içi karar verme süreçlerini ve ö?renci ba?ar?s?na yönelik atfetti?i sorumluluklar? anlamak aç?s?ndan önemlidir. Ölçek, bu inançlar?n yo?unlu?unu ve sa?lamlı??n? belirlemeye odaklan?r.

Geçerlik

Fen Ö?retiminde Öz-Yeterlik ?nanc? Ölçe?i'nin orijinal kaynak referans?nda spesifik geçerlik analizlerine dair detaylı sonuçlar sunulmam??t?r. Ancak, bir **uyarlama** çal??mas?nda, ölçe?in Türkçe konu?an popülasyonda ayn? psikolojik yapıyı ölçtü?ünü kan?tlamak amacıyla yapılmış geçerli?i (Do?rulay?c? veya Aç?mlay?c? Faktör Analizi) çal??malar?n?n yapılm?? olması beklenir. Ayrıca, uzman görüşlerine ba?vurularak kapsam geçerli?inin sa?landı??ı varsayılmaktadır.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?ine ili?kin kesin istatistiksel de?erler (örne?in, Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı veya test-tekrar test korelasyonları) kaynakta belirtilmemiştir. Akademik standartlara göre, bu tür bir öz-bildirim arac?n?n kabul edilebilir düzeyde güvenilir olması gerekmektedir. Güvenirlik analizleri, ölçe?in farklı zamanlarda veya farklı madde gruplarıyla tutarlı sonuçlar üretme yetene?ini göstermeyi amaçlar.

Faktör Analizi

Ölçe?in orijinal yapı?s?, genellikle Fen Ö?retimi Öz-Yeterlik inanc?n?n iki temel faktör altında toplandı??ı gösterir. Uyarlama çal??mas?nda, bu faktör yapı?s?n?n Türk örnekleminde korunup korunmadı??ı faktör analizi teknikleri kullanılarak incelenmemiştir. Bu analizler, ölçek maddelerinin kuramsal olarak beklenen alt boyutlar altında gruplandı??ı ve ölçe?in yapısal tutarlılı??n? doğrulamayı amaçlar.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Derecelendirme (Kaynakta belirtilmemiş olsa da, öz-yeterlik ölçekleri tipik olarak Likert tipi derecelendirme kullanır.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Fen Ö?retmenleri ve Ö?retmen Adaylar?

Age Group: Yeti?kinler (Yüksekö?retim ve sonrası)

Population Details: E?itim Fakültelerinin Fen Bilgisi Ö?retmenli?i veya ilgili bölümlerinde ö?renim görenler veya mezunlar.

Test Methodology: Öz bildirim (Self-report)

Anahtar Kelimeler

Öz bildirim, pedagojik yeterlik, fen e?itimi, ölçek uyarlama, ö?retmen aday?, öz-yeterlik ölçümü.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Mevcut de?il.

Affiliation Email addresses: Mevcut de?il.

Correspondence Address: Mevcut de?il.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Fen Ö?retiminde Öz-Yeterlik ?nanc? Ölçe?i'nin yay?nland??? y?l **2002**'dir. Ölçe?in kullan?m? ve telif haklar? ile ilgili kesin izinler ve ücret bilgileri için orijinal yazar F. H. B?kmaz ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

B?kmaz, F. H. (2002) Fen Ö?retiminde Öz-Yeterlik ?nanc? Ölçe?i. *E?itim Bilimleri ve Uygulama*, 1(2), 197-210.

Ayr?ca, ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir:

The original PDF can be downloaded here: [fen-ogretiminde-oz-yeterlik-inanci-olcegi-toad.pdf](#)

Fen Ö?retiminde Öz-Yeterlik ?nanc? Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri orijinal kaynaktan listelenmemi?tir. Detayl? maddelere eri?im için B?kmaz (2002)

makalesine ba?vurulmal?d?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM